

GELLERD IMRE

ISTENORSZÁGA

Lk 17, 21

Ha azt kérdeznék, miről tanított legtöbbit Jézus, mi tanításainak központi gondolata, akkor gondolkodás nélkül válaszolnám: Istenországa. Az evangéliumok bizonyosága szerint tanításának több mint fele Istenországgával foglalkozik. Ez mutatja, hogy Jézus milyen nagy fontosságot tulajdonított annak, hogy követői helyes fogalmat nyerjenek Istenországról.

Mi az Istenországa? Hogyan valósul meg? Ez az ország nem szemmel láthatóan jön el, tehát nem lehet látni. Nem föld, nem város, nem olyan, mint a többi földi ország. Valami olyan, ami van és mégsem lehet látni: érzékfeletti. Nem mondhatjuk, hogy ime itt, vagy ott van. Nincs térhez kötve: térfeletti. Mi az, ami érzékfeletti és térfeletti? A lélek, a szellem. Istenországa lelki ország, lelki állapot.

Fogalmaink kétfélék: tapasztalható vagy tényfogalmak és értékfogalmak. Amikor azt mondom, hogy „kő” vagy „virág”, akkor ezzel egy tapasztalati valóságot jelölök meg, amit látni, tapintani, egyszóval érzékelni lehet. De amikor azt mondom, hogy „jó” vagy „igaz”, akkor nem egy kézzelfogható tárgyat jelölök meg, hanem egy tulajdonságot, minőséget, értéket. Istenországa tehát értékfogalom és nem tapasztalati fogalom. Nem egy látható, vagy a térben megjelenő és érzékelhető valóságot fejez ki, hanem egy tulajdonságot; minőségi állapotát az igaznak, a jónak, a szépnek, a tökéletesnek. Amikor a világban minden jó, igaz és szép, tökéletes lesz, akkor itt van az Istenországa. Ezek az értékek Istentől származnak. Tehát lényegében az Istennel való gyarapodás, gazdagodás, ezért nevezik Istenországnak. Ezek a tulajdonságok, értékek lelkiek. Ezért Istenországa bennünk van: az értékek térhódítása, honfoglalása bennünk, életünkben. Következményük az igazi boldogság.

Egy lelkész az Istenországról prédikált. Egyik hive a templomból kijövet kifogásolta, hogy nem közölte, hol található ez az ország. Most megmondom, felelte a lelkész. A falu végén van egy elhagyatott öregasszony. Menjen el, vigyen neki tűzifát, küldjön élelmet, s akkor ott megtalálja az Istenországot! Az Istenországa az ember jobbik énjében van, s amikor jól cselekszik, akkor láthatóvá teszi.

Isten vágyat oltott belénk, hogy szüntelenül tökéletesedjünk, egész emberek legyünk, Istenországa akkor jön el, amikor ez a vágy és cél teljesül. Elnézzük saját magunkat. Megállapíthatjuk, hogy gyarlók vagyunk, de elképzeljük magunkat, mint jó és tökéletes lényeket. Két ember áll előttünk, az egyik a valóságos, a gyarló és egy másik, az eszményi, a tökéletes. Az utóbbit magunkban hordozzuk, bennünk van.

Két világban élünk: a valóság, a van világában, és az eszmények, a kell világában. Az első a tökéletlen, a második a tökéletes. Az egyik a rút, a másik a szép. Az egyik a sötétség, a másik a világosság. Az előbbi a szenvedés, a másik a boldogság világa. Istenországa az eszményiség világa, benne minden eszményi fokon áll, tökéletes.

Hindú legenda szerint egy gyarló ember lopni megy. Az égen megjelenik egy tükör és benne meglátja magát. Ott — a tükörben — szépnek, igaznak, becsületesnek, tisztának és jónak látszik. Önmagának ez az égi mása hívja: jöjj hozzám, olvadj össze velem, légy egy énvelem! Én is te vagyok, de olyan, amilyennek Isten óhajt látni, amilyen te is szeretnél lenni. Jöjj! Tüzes vágy keríti hatalmába az embert. Nyújtja kezét, fáradozik, hegyre hág, de hiába. Másnap elmegy egy bölcs tanítóhoz: Uram, én láttam eszményi, égi önmagamam. Szeretném elérni, szeretnék vele eggyé olvadni. Magasan van. Mit tegyek? — Fiam, mondja a bölcs, az a magasság benned van. Lelki magasság az. Sok-sok lépcső vezet hozzá, mint pl. ne ölj, ne lopj, ne hazudj, ne paráználkodj, tégy jót embertársaiddal, szeress. — A hindu megfogadja a tanácsot, elindult a magasba vezető lépcsőkön, hogy egybeolvadjon eszményi énjével. Mi ezt így mondjuk: megvalósította Istenországot önmagában.

Az Istenországaról beszélgetve egyik hívünk azt kérdezte: melyik a helyes kifejezés: „eljön“ vagy „megvalósul“ az Istenországa? Feltétlenül a „megvalósul“. Az „eljön“ ugyanis két fogalmi jegyet tartalmaz: azt, hogy rajtunk kívül van, és azt, hogy készen van, csak el kell jönnie. Mindkettő téves, mert Istenországa nem rajtunk kívül, hanem bennünk van, és nem úgy „jön el“ készen, hanem belőlünk nő ki. Ezért jobb ez a kifejezés: „megvalósul“, Jézus ugyan használta az „eljön“ kifejezést, de értelme az volt, hogy „megvalósul“.

Ez a megvalósulás két tényezőn múlik: Istenen és az emberen. Isten, az Istenországa ura, az ember annak munkása. Az eszményiséget, amelyet az Istenországa jelent, az ember egyedül nem tudja megvalósítani. Szüksége van hozzá Istenre. Viszont Isten nem egyedül dolgozik: igényel minket. Munkatársai vagyunk. Közelíts Istenhez és Ő is közelít feléd! Mi a valóságból emelkedünk; a találkozás: Istenországa, gyarapodás Istennel. Felvetődhet a kérdés: ki legyen a „kezdő“? Az ember, neki van szüksége rá.

Istenországa tibennetek van. Nem a fellegeken túl tehát. Közlebb van, mint hittük volna. „Útlevel“ kell. A befogadó ország vizuma rajta kell legyen az útlevelünkön. Az Istenországa esetében ez a vizum az erkölcsi jellem és a jócselekedet. Így is mondhatjuk: Istenországa útlevel a mi hit- és életfelfogásunk, s rajta a vizum: az emberség. Ámen.

ÉSZ ÉS SZÍV

1Kir 3, 9

Népmesékben sokszor hallottuk, olvastuk, hogy a főszereplőt hőstetteiért megjutalmazzák. Azt mondják neki: kívánj, amit akarsz, megkapod! S kívánt a hős